

Forskningsfika

personcentrerad vård

---

3 maj kl. 14.15 - 15.00

Politiskt beslut -
2015

Regionens val av "modell"

Personcentrerad vård utifrån Göteborgs centrum för personcentrerad vård (GPCC)

- Initiera ett partnerskap via patientens berättelse
- Arbeta tillsammans med patienten i partnerskap
- Dokumentera partnerskapet (Hälsoplan)

Bildkälla: GPCC

Forskningsprojektet i stort

Samarbete med regionens utvecklingsavdelning och Göteborgs centrum för personcentrerad vård (GPCC)

Fallstudie – “implementation as usual” (följeforskning) - på 7 enheter i regionen

Metoder: Intervjuer (många!), loggböcker, fältanteckningar, dokument och olika enkäter

Deltagande enheter

Regionens utvecklingsavdelning

Slutenvård – Ger rehab (n=2), psykiatri (n=2)

Öppen specialistvård – Njurmedicin

Primärvård – VC, familjecentral,
primärvårdsrehab

Kunskapsgap

Det är (ofta) svårt att föra ut och få ny kunskap att fungera i praktik

Det saknas kunskap om hur implementering av komplexa interventioner - som personcentrerad vård - sker i ordinarie verksamhet och stöds eller initieras inte av forskare

Personcentrerad vård

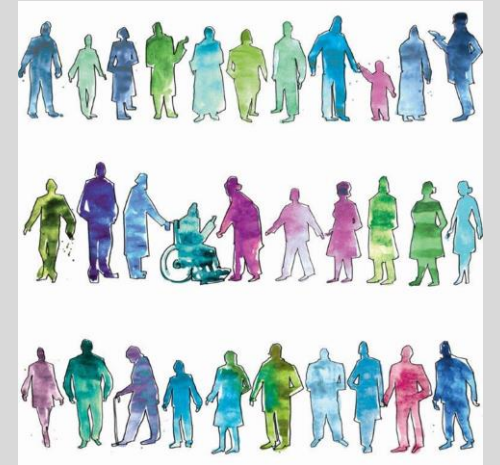
Patientens berättelse

Arbeta i partnerskap

Dokumentation

Illustratör: Rebecca Elfast

Illustratör: Rebecca Elfast

Patienternas upplevelser av personcentrerade aspekter av vården

- Indirekt sätt att undersöka implementering
- GPCC:s beskrivning av personcentrerad vård

Hur kan vi mäta patienternas
upplevelse av sin vård utifrån
ett personcentrerat
perspektiv?

Utvecklingen av en patientenkät som avser att mäta personcentrerad vård

Kriterier

- Mäta patienters upplevelse av personcentrerad vård utifrån GPCC's koncept
- Generiskt, ej knutet till kontext eller specifik patientkategori
- Ca 15 frågor
- Möjlighet att använda som utfallsinstrument (före och eftermätningar)

Utveckling av
enkät

Innehålls-
validitet

Psykometrisk
utvärdering

Litteratur

Nyckelinformanter (3 forskare, 3 kliniker)

GPCC:s koncept

Frågor från Nationell Patientenkät (n=19)

Version 1.0

Utveckling av
enkät

Innehålls-
validitet

Psykometrisk
utvärdering

Delfistudie (2 rundor)
Innehållsvaliditet enligt CVI och expert -
kommentarer (3 patienter, 3 forskare, 2 kliniker)
Version 2.0 (20 frågor)

Utveckling av
enkät

Innehålls-
validitet

Psykometrisk
utvärdering

Patienter (n=553)

Raschanalyser

Kognitiva intervjuer (n=10), fritext-
kommentarer och fältanteckningar
analyserades med deduktiv innehållsanalys

Resultat – initiera ett partnerskap

	Nej, inte alls		Ja, helt och hållet			Ej aktuellt
	1	2	3	4	5	
1. Lyssnade personalen på hur du upplever ditt hälsotillstånd/din sjukdom?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

”Jag tycker väl...4...ja, de lyssnar väl med det finns vissa som inte gör det, som bara går efter sitt.”

”Det handlar om att folk kan prata med varann. Annars är man tyst om man inte har något gensvar om du förstår vad jag menar. Att de har lyssnat riktigt...men för det mesta brukar de bara babbla...” (skattade 5 på frågan)

Resultat – att arbeta i partnerskap

	Nej, inte alls		Ja, helt och hållet			Ej aktuellt
	1	2	3	4	5	
6. Kom du och personalen överens om nästa steg i din vård och behandling?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Var du med och fattade beslut om din vård och behandling så mycket som du önskade?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

”Hur ska jag kunna vara med och fatta beslut? Jag vet ju inte vad som väntar mig. Jag kan väl inte vara med och bestämma vad jag ska ha för vård. Jag lyssnar på vad de säger punkt slut.”

”...vad betyder 3an nu igen...”

Resultat – att dokumentera partnerskapet

Om du svarat JA på fråga 18 var vänlig att också besvara följande två frågor. I annat fall gå direkt till avslutande frågor.

	Nej, inte alls		Ja, helt och hållet			Ej aktuellt
	1	2	3	4	5	
18a. Kände du dig delaktig i utformningen av planen för din fortsatta vård och behandling, så mycket som du önskade?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18b. Formulerades planen för din fortsatta vård och behandling på ett sätt så att du förstår den?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Fråga 18a: "Önskade...det är svårt att sätta med det. Vad kan man få för någonting?"

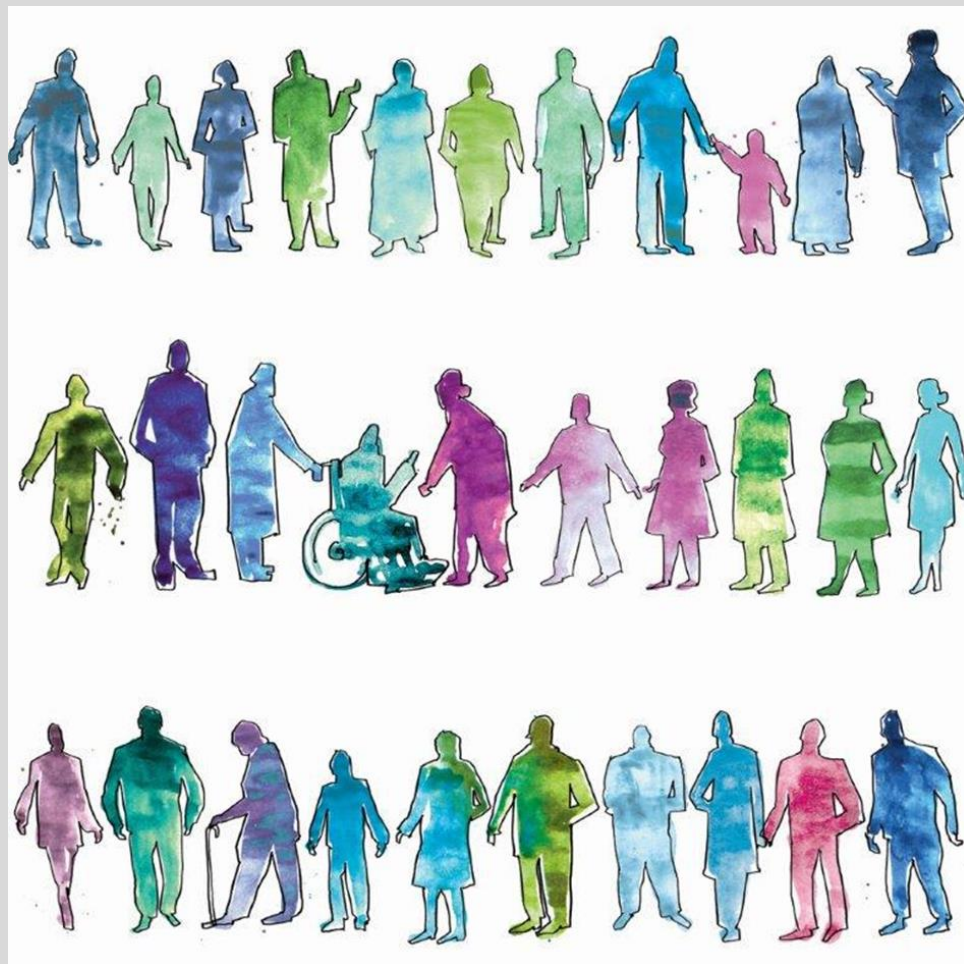
Fråga 18b: "Det här är viktigt för mig. Jag tycker att den är bättre".

Resultat

Det är mycket i vården som personalen tar för givet. Jag vill vara med och bestämma själv. Det är i alla fall mig det gäller, mig och min kropp.

Resultat

Jag vill att personalen ska veta att de är ett väldigt bra stöd för mig. De är positiva, de förklarar, de kör inte över mig. För det händer på andra ställen att de inte lyssnar på mig över huvud taget.

Resultat – Rasch och deduktiv kvalitativ innehållsanalys

- Patienterna positiva till frågorna
- Problem med två frågor – anhöriga och en skriftlig plan.
- Frågorna fångar inte riktigt nivån på personcentrerad vård på de avdelningar som vi följde (takeffekt).
- Enkäten kan i sin nuvarande form användas som ett mått för kvalitet i vården

Fridberg et al. *BMC Health Services Research* (2020) 20:960
<https://doi.org/10.1186/s12913-020-05770-w>

BMC Health Services Research

RESEARCH ARTICLE

Open Access

Development and evaluation of the measurement properties of a generic questionnaire measuring patient perceptions of person-centred care

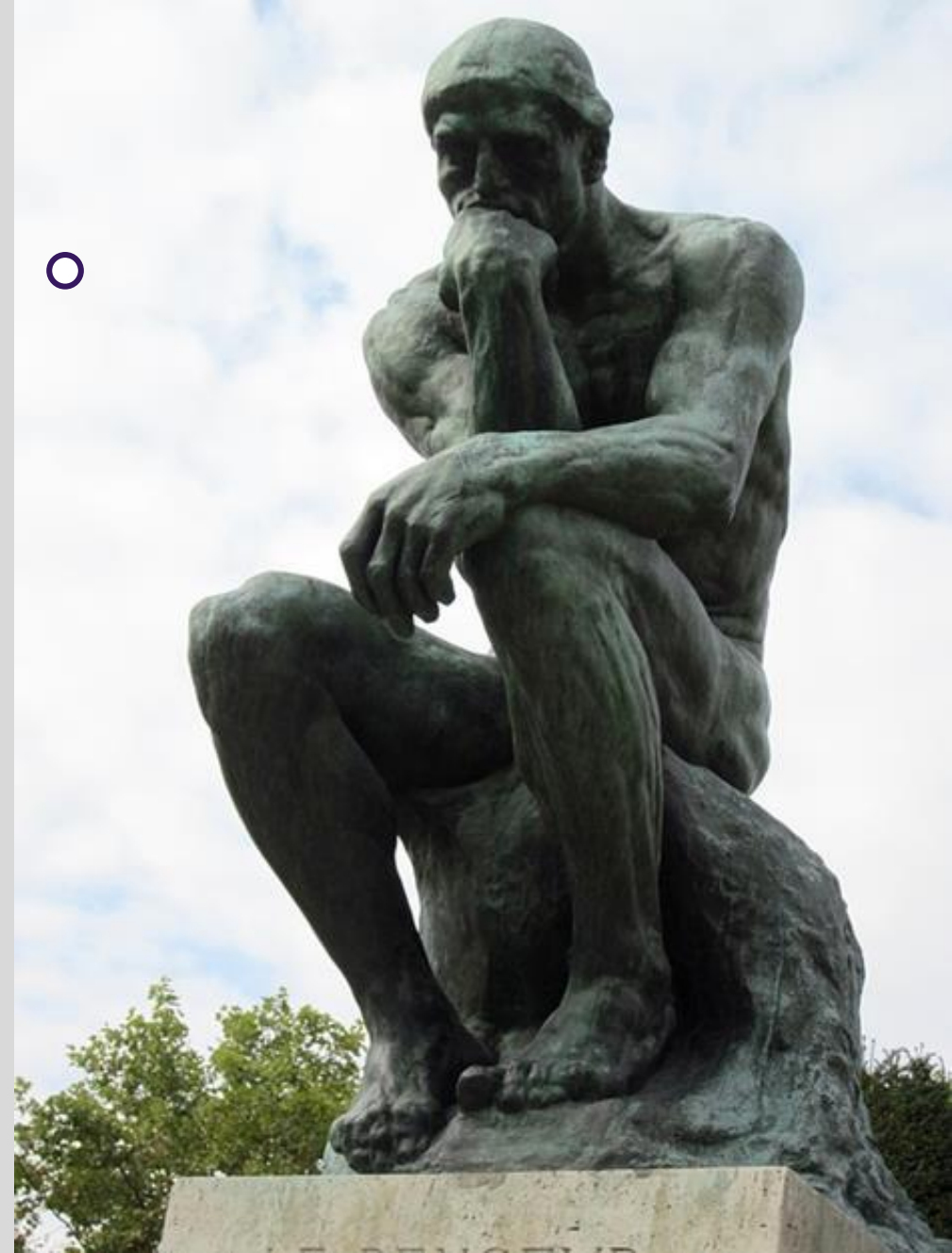

Helena Fridberg^{1*} , Lars Wallin^{1,2}, Catarina Wallengren², Anders Kottorp³, Henrietta Forsman¹ and Malin Tistad^{1,4}

Revidering

Hur kan vi förbättra enkäten utifrån de svar vi har fått från patienterna och det som vi ser i Rasch analyserna?

Ny version med 24 frågor
Kognitiva intervjuer med 10 patienter

18. Gjorde du och personalen tillsammans en skriftlig plan för din fortsatta vård och behandling?

Ja   Nej   Ej aktuellt

21. Har du en skriftlig plan för din fortsatta vård och behandling?

Ja   Nej

Planen är ett dokument som beskriver din fortsatta vård och behandling. Där kan det finnas angivet vad du har för erfarenheter, preferenser och resurser som är viktiga att ta hänsyn till likväl som planerade utredningar och behandlingar.

Ej aktuellt, jag har inget behov av fortsatt vård och behandling

Om du svarat JA på fråga 21 var vänlig att också besvara följande tre frågor. I annat fall gå direkt till avslutande frågor.

	Nej, inte alls		Ja, helt och hållet			Ej aktuellt
5. Upplever du att du fick tillräckligt med information om din vård och behandling?	1	2	3	4	5	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. I vilken utsträckning har du fått information som hjälper dig att vara med och fatta beslut om din vård och behandling?	1	2	3	4	5
	☐	☐	☐	☐	☐
	Inte alls				I maximal utsträckning
☐ Ej aktuellt, jag vill inte vara med och fatta beslut					

10. Upplever du att personalen har samordnat dina kontakter med andra enheter inom vården så mycket som du önskade?

1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. I vilken utsträckning har personalen varit insatt i dina tidigare kontakter med andra verksamheter för ditt nuvarande hälsotillstånd/din sjukdom?

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐
Inte alls				I maximal utsträckning

Andra verksamheter kan exempelvis vara kommunalt boende, specialistvård, primärvård, hemtjänst och socialtjänst.

Ej aktuellt, jag har inte haft kontakt med andra verksamheter

14. I vilken utsträckning har personalen samordnat dina kontakter med andra verksamheter utifrån dina behov?

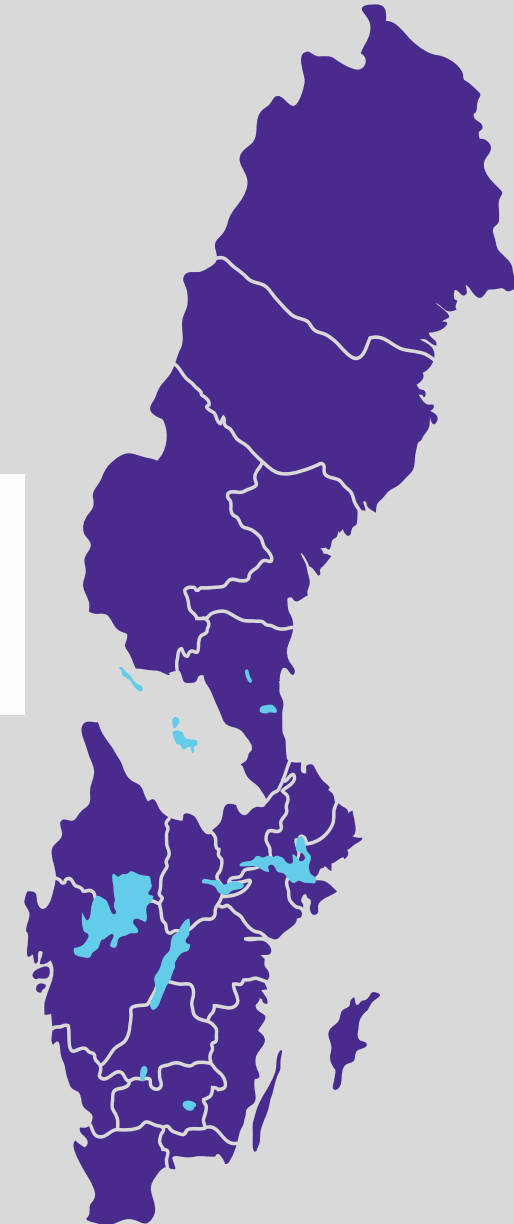
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐
Inte alls				I maximal utsträckning

Ej aktuellt, jag har inte behov av samordning med andra verksamheter

Fortsättning följer...

Den reviderade enkäten
behöver testas igen...
Diskussion pågår för fortsatt
samarbete med
representanter för Nationell
Patientenkät på SKR –
Lina Sarv

Personcentrerad vård

Patientens berättelse

Arbeta i partnerskap

Dokumentation

Illustratör: Rebecca Elfast

Illustratör: Rebecca Elfast

Utförs de aktiviteter, handlingar
och beteenden som skapar
personcentrerad vård?

- Tillgänglig data, enkel pinnstatistik, samtal...

Patienternas
upplevelser av
personcentrerade
aspekter av vården

- Enkäter
- Observation

Fakta om skattningsskalorna

Två skattningsskalor har utvecklats för att skatta förekomsten av personcentrerad omvårdnad på särskilda boenden. PDC (Person-directed-care) innehåller 50 frågor och P-CAT (Person-Centred Care Assessment Tool) 13 frågor. Båda vänder sig till vårdpersonal.

PCQ (Person-centred Climate Questionnaire) har utvecklats för att skatta vårdklimatet på särskilda boenden. Den består av tre frågeformulär med 14–17 liknande frågor som vänder sig till personal, boende eller närstående.

[Läs mer om skalorna här.](#)

Ladda ned

- ▶ Handledning till P-CAT och PDC (Personcentrerad omvårdnad)
- ▶ Handledning till PCQ (Vårdklimat)
- ▶ Excelmall för P-CAT (personal)
- ▶ Excelmall för PDC (personal)
- ▶ Excelmall för PCQ (personal)
- ▶ Excelmall för PCQ (boende)

The screenshot shows a web browser displaying the website for the Centrum för personcentrerad vård - GPCC at Göteborgs universitet. The page features a header with navigation links (Lyssna, Kontakt, International website) and a search bar. Below the header is a large image of various tools (wrench, screwdrivers, pliers, etc.) arranged on a white surface. The main content area is titled 'Verktyg för personcentrerad vård' and includes a list of tools developed by GPCC, categorized into four types: (1) standards, (2) training and learning tools, (3) practical work tools, and (4) assessment and measurement tools. A contact information box for Emma Forsgren is also visible on the right side of the page.

Pågående analyser

- Normalisering av personcentrerat arbetssätt
  - Analys av enkäten S-NoMAD och intervjuer
- Kartläggning av personcentrerat arbetssätt i patientjournaler

